

GAUDEAMS



Rozhovor

Pozvání do Prostoru

Stylistická cvičení

Poezie

Drazí čtenáři,

je nám potěšením, že vám zase po nějaké době můžeme přinést další číslo studentského časopisu *Gaudeamus*.

Gaudeamus, to je počátek hymny všech studentů, zároveň latinské sloveso v rozkazovacím způsobu, znějící v překladu *radujme se*, ale nyní především slovo udávající téma celému tomuto prvotnímu číslu.

Na následujících stránkách jsme se rozhodli zpracovat téma, které nám nabízí nejen samotný název časopisu, ale i poslední dva uplynulé měsíce, jež toto číslo zahrnuje, tedy duben a květen. Jaro a s ním brzký příslib léta nás často vybízí se po trudné zimě obrátit zase k radosti, smíchu a rozvernosti.

Proto bychom vám mimo jiné rádi představili několik tipů na (ne)maturitní četbu, v níž si skrze humor lze najít to své, nebo hru se slovy za užití nejrůznějších slohových stylů.

Můžete se také těšit na malé pozvání na kulturu v Boskovicích a rozhovor s paní profesorkou Izabelou Štěpánkovou.

Obsah

Z pestrého života na gymnáziu	3
Rozhovor	4
O starodávném umění smíchu	6
Pozvání do Prostoru	9
Stylistická cvičení	10
Poezie – Let	11

Na tomto čísle se podíleli

Michal Veselý, Antonie Geršlová, Emílie Slavičková, Dominik Rafael Jurečka, Jan Křivánek a Marie Davidová.

Také byste rádi přispěli do studentského časopisu?

S příchodem příštího čísla k tomu bude jedinečná příležitost.

Srdečně vás zveme na dílnu tvůrčího psaní, jež se bude konat 18. 6. Nechte se s námi inspirovat dílem Franze Kafky! Sraz bude ve 14:00 v učebně 208.

Těšíme se na společné literární odpoledne!

V případě jakýchkoliv dotazů se na nás neváhejte obrátit na instagramu: *gaudeamus_gymbos*.

-md-

Z pestrého života na gymnáziu

Gymbos v Amsterdamu

Žáci z kvarty a dvou prvních ročníků v dubnu navázali na svůj projekt výměnného pobytu s přáteli z Nizozemí. Nyní bylo načase, aby i naše skupina nahlédla do kultury druhé země. Během týdne měli naši spolužáci možnost navštívit galerie věnované mistrům holandského barokního umění, porozhlédnout se v historickém centru Amsterdamu i podívat se ke hrobu učitele národů, samotného Jana Ámose Komenského.

Tak co?! – poetické divadlo je zpět

Projekt inscenování poezie se po covidové odmlce zase navrátil mezi akce pořádané gymnáziem. Žáci napříč vyššími ročníky si v režii paní profesorky Prosové nacvičili dramatizaci básní Jana Těsnohlídka, současného umělce, který ve svých verších reflektuje témata důležitá pro dnešní mladou generaci. Představení bylo plné mnohých pestrých divadelních prvků a žáky v hledištích mohlo jistě příjemně překvapit i to, že se k



hercům z řad studentů připojila i paní profesorka Štěpánková. Svůj divadelní kus pak studenti uvedli i v komunitním centru Prostor, kde se, jakožto i na domácí půdě, setkali s velmi pozitivními ohlasy. Fotografie pochází právě odsud, kde také měli diváci možnost před vypuknutím celé akce zpozorovat jednu z našich bývalých studentek.

Když se talenty propojí...

Gymnázium Boskovice se i letos několikrát mihlo na příčkách jazykových soutěží. Uvedme si zde ovšem jeden případ, který mezi ostatními vyniká. V klání Canta en español (Zpívej španělsky) jde totiž o střetnutí dvou disciplín, a to jazykové i hudební. A Gabriela Musilová po boku s Eliškou Dvořáčkovou se svou autorskou písní *Chicas chifladas* předvedly, že v těchto oborech se opravdu vynikají. Získaly tedy první místo a s ním i možnost vzdělávat se dál na kurzu španělštiny.

Cesta Slovenskem

Žáci třetích ročníků se začátkem měsíce května vypravili poznávat krásy slovenského hlavního města Bratislavy. Během svého putování navštívili mnoho významných památek, od barokních zahrad po Děvín. Měli tak možnost na vlastní oči poznat další střípky nám velmi blízké historie.

-md-

Rozhovor – Izabela Štěpánková

V rubrice *rozhovor* chceme zpovídat různé osoby ovlivňující studentský život a ptát se jich na otázky, které mnohdy zapadnou. Dnešním hostem je profesorka Gymnázia Boskovice, paní Izabela Štěpánková.

Co vás dostalo k pedagogice? Co vás motivovalo k tomu, že jste si řekla: „Půjdu učit.“?

To se stalo v první třídě. Měli jsme paní učitelku na prvním stupni, která byla taková hodně pečlivá, ale zároveň to byla taková ta typická prvostupňová učitelka a mě zaujalo, jak s námi pracovala. Takže od první třídy jsem měla jasno, že chci učit, ale nevěděla jsem co, jak a jakou cestou se k tomu dostat. Pamatuji si, když jsme měli kreslit, co chceme v životě dělat, tak holky se kreslily jako zpěvačky a já měla namalovaný stůl a sešity a sebe za tím stolem.

Takže ve čtvrtém ročníku byla pedagogická fakulta jasná volba. Nebo jste přemýšlela o něčem jiném?

Já jsem měla základku devět let, nechodila jsem na gympl, takže v osmé už mě oslovila chemie a až potom jsem tam chtěla to učitelství nějak nakombinovat. Věděla jsem, že kdybych šla na střední pedagogickou školu, tak tam se učí chemii asi rok, takže bych se tam toho moc nenaučila. Proto jsem si vybrala chemickou průmyslovku, což sice nemá s učitelstvím nic společného, ale byla tam ta chemie. A na té škole jsme měla poměrně drsnou třídní a díky ní mě to začalo všechno do sebe zapadat, takže jsem si ve čtvrtáku vybrala učitelství chemie a biologie na Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity. Pedagogickou fakultu já nemám.

A jak jste se dostala k nám na gymnázium?

Na tom mém oboru, učitelství chemie a biologie, jsme měli povinné praxe. Na bakalářském studiu mohly být jen na brněnských školách a až pak magisterském jsem si mohla vybrat mimobrněnskou. A natrvalo jsem se sem dostala vlastně omylem. (smích) My jsme měli didaktiku biologie a naše vyučující mi řekla: „V Boskovících na gymnáziu hledají nějaký úvazek biologie. Ale to jsem vám vlastně neměla říkat, vy jste ještě ve čtvrtáku.“ Ale přesto jsem si řekla, že za zkoušku nic nedám. Takže jsem si sem poslala životopis, že bych dostala alešpoň částečný úvazek, a vyšlo to tak, že v pátém ročníku jsem zde byla na poloviční úvazek.

Takže k chemii jste se dostala na základní škole, ale proč biologie?

K tomu mě právě dovedla ta paní třídní na střední škole, protože ona měla stejnou kombinaci, co mám já, tedy chemii a biologii, a ona to hodně propojovala, a navíc byla strašná bedna, teda dodnes je. Sypala latinské názvy z rukávu, a když jsem si vybírala střední školu, tak mě nenapadla jiná kombinace než tato. Takže v tom jsem měla dost jasno.

Ted' bych se dostal k otázkám k jednotlivým předmětům. Máte radši organickou nebo anorganickou chemii?

(smích) Hmm...

Kterou učíte radši?

Já mám na tu organiku poměrně dost živé vzpomínky z vysoké školy, protože jsem z ní dělala bakalářku. Organika je těžká, ale je krásná a učí se mi asi líp. Ale je hrozně bohatá a chápu, že studenti toho mají někdy dost.

Kterou část biologie učíte radši? Lidské tělo nebo rostliny?

Baví mě hodně živočichové, ale taky mě baví učit vše, co se týče buňky nebo genetiky i viry... já bych řekla všechno možné kromě rostlin. (smích)

Poslední otázka, jak jste se dostala k Poetickému divadlu?

No, začalo to asi tak, že jsem se ptala paní kolegyně Prosovcé, jestli bychom tady pod jejím vedením nevytvořili nějaký pedagogický divadelní sboreček a ona mi řekla, že tady v minulosti vedla se studenty divadlo a v září za mnou přišla s tím, jestli bych nechtěla hrát v tom studentském. Že přišla s novým scénářem a jestli se nechci zapojit. Tak jsem říkala, že určitě ne, protože je to studentská parketa, ale hrozně se mi líbil ten scénář, jak to měla pojaté, jak to měla promyšlené. Pak jsem byla na zkouškách, moc se mi líbily, a tak jsem nakonec řekla, že ano.

-mv-



O starodávném umění smíchu

Číst literaturu či chodit do divadla za účelem dobře se pobavit patřilo už odnepaměti k lidské přirozenosti napříč kulturami. Již komedii starověku začíná rozvoj nespočtu různých žánrů a stylů, jež se snaží každý svým způsobem zachytit život člověka tak, aby do něj vnesl i nějaký ten humorný prvek.

O mnohých z takových děl se dodnes učíme ve škole. Některá při výkladu svým důvtipem zaujmou více, některá méně, ale budeme-li hledat, nakonec u každého můžeme nalézt způsob, jak se od textu odrazit dál. A právě v šesti z takových knih budeme pátrat nyní.

Šaty dělají člověka: William Shakespeare – *Zkrocení zlé ženy*

O Williamu Shakespearovi je na hodinách literatury takřka nemožné neslyšet. Rodinné neštěstí Hamleta, královice dánského, nebo tragickou lásku Romea a Julie nejspíše známe alespoň z vypravování všichni. O něco méně je pak už skloňovaný příběh o sestrách Kateřině a Bianche a jejich povedených nápadnících, skrývajících se právě pod názvem *Zkrocení zlé ženy*.



Kdo je zlá žena, máme již od počátku jasné – Kateřina. Jak ale dopadne ono očekávané zkrocení, k tomu už se musíme dočíst sami. Teď se totiž zaměříme na poněkud netradiční prvek hry, a to na oděni podle evropských zvyklostí za dob renesance. Trendem Shakespearovy Anglie byly ale-

spoň mezi měšťany bezpochyby šaty i kabátce zdobené vzory granátových jablek, narcisů či lilií. V Evropě také poprvé zažívalo slávu i spodní prádlo – šlo výrobky z jemného batistu. Mezi další specifika tehdejší módy počítejme i baňaté pánské kalhoty nebo široké límce pro dámy. Vycpávky znali lidé už v těchto časech, ale málokoho by dnes asi napadlo, že měly sloužit ke zvětšení objemu břicha – dobrá a vydatná strava byla znakem zámožnosti.

Svatoušek sedmkrát jinak: Molière – *Tartuffe*

Ač šlo o komedii v Molièrových dobách vícekrát zakázanou, dnes jde o poměrně běžnou hru představovanou ve výctu nejlepších děl tohoto klasicistního dramatika.

Jak se ale na *Tartuffa* podívat v poněkud jiném světle, než jej známe doposud? Velké dobrodružství lze při čtení tohoto díla zažít jen pouhým porovnáním. *Tartuffe*, psaný v originále honosným alexandrinem, byl totiž do češtiny přeložen



hned sedmkrát, a tak se nám naskytá pohled na knihu hned ze sedmi úhlů pohledu. Pro ty, kteří tak zcela neholdují veršovanému textu, máme hned z kraje doporučení na překlad Antonína Přídala, který se rozhodl vydat cestou volného verše, a tak se dílo díky jeho práci zdá náhle zas o něco přístupnější.

Komu ale vyhovuje zanechání původní formy, ať se určitě poohlédne po verzi Svato-pluka Kadlece nebo Vladimíra Mikeše. Dobře se dívejte, jak si čeští překladatelé poradili s tím či oním výrazem a jak si vedle nich vede Přidalův volný verš. Lingvistickému zkoumání se meze nekladou! Právě v jazykotvornosti často spočívá klíč k dobrému vtipu.

Smát se i přes slzy, a hlavně pracovat: Anton Pavlovič Čechov – *Tři sestry*

„Komedie o čtyřech dějstvích“, stojí v podtitulku divadelní hry z pera ruského dramatika A. P. Čechova. Nikým nevarovaný čtenář by tak mohl nabýt dojmu, že má očekávat typickou veselohru, ale v případě tohoto autora je opak pravdou.

Co je ve hře *Tři sestry* typické (a nakonec možná i komické), jsou právě takové části textu, které čtenář nemůže snadno interpretovat ani jako dialog, ani jako monolog. Všechny postavy, chvíli společně, chvíli zase v menších skupinách hovoří jakoby do větru, jen pro sebe. Jejich řeči se na chvíli protnou, a hned zase do samoty. To nejenže svým způsobem vypovídá o atmosféře Ruska v devatenáctém století, ale také o osudu člověka, který je spoutaný místem, kde žije, a jeho pocitech vlastní zbytečnosti.

Ve Třech sestrách proto nečekejte prvoplánové jevištní triky, ale humor, o němž možná budete chvílemi pochybovat, zda se ještě máte smát.

Hledání smyslu v absurditě: Franz Kafka – *Proměna*

Na naší cestě literaturou, jež má za cíl hovořit o humoru, byste nejspíše čekali kteréhokoli z autorů, jen ne Franze Kafku. Jak v tak potemnělé povídce, jakou je *Proměna*, hledat něco k pousmání? Odpověď ale přichází vzápětí: zaměříme se na kontrasty. Pro Kafkovu prózu je totiž zcela typické zanechávat v textu prostor pro rozličné interpretace chování postav. Jeho styl není nikomu nakloněný, jen jako by situaci popisoval zvenčí, a to takřka až úřednický strohým jazykem.

Vezměme si třeba hned úvod celé povídky. Fakt, že se Řehoř Samsa za svého spánku proměnil v jakýsi nestvůrný hmyz, je čtenáři řečen bez jakýchkoliv okolků hned v první větě. Následuje popis nelehkého rána, kdy nejenže se Řehoř snad ani jednou více nezamyslí, proč došlo k takto závažné proměně jeho zevnějšku, dokonce se je schopen ve své situaci zaobírat tím, jak se jako brouk dostane do práce.

Chvil této podobných můžeme v povídce pozorovat hned několik a pokaždé se Kafka navrácí k podobnému závěru: všechno je jako postavené na hlavu. Lidské životy jsou podpírány často od počátku do konce jen jakýmsi umělými pilíři a představami o tom, jak se žije správně. Člověka to vysiluje, často mění k nepoznání. Občas jediné, co můžeme v takové pozici dělat, je se zkusit světu, a hlavně sobě zasmát. Přijmout absurdnost své situace a v často paradoxních, sobě navzájem kontrastních chvílích se umět nebrat tolik vážně. Nakonec právě proměna toho, jak o věcech hovoříme, může být tou naší největší Proměnou.

(Ne)učebnice evropských dějin:

Jaroslav Hašek – *Osudy dobrého vojáka Švejka*

Snad není potřeba podrobně líčit, co čekat od této nejslavnější knihy velikána české literatury Jaroslava Haška. Přeci bychom se ale mohli zastavit u jedné charakteristiky tohoto díla, která by mohla obzvláště studentům poskytnout nový vhled do světa literatury. Jako u každé prózy z nám předcházejících časů je samozřejmě třeba číst dílo perspektivou dobového kontextu. Co kdyby ale *Osudy dobrého vojáka Švejka* sloužily

ne jako materiál ke studiu, ale jako materiál studijní? Už Jan Ámos Komenský doporučoval učení hravými metodami a s Haškem se vám takový záměr jistě podaří. Nápadité jazykové obraty se mísí s daty, jmény a událostmi, jen se začíst! Na starší češtinu si lze po čase přivyknout, a tak se můžete nerušeně pustit do svých výprav za poznáním Evropy očima někoho, kdo podobně jako my dnes nad všemi ořesy počátku dvacátého století jen nevěřícně kroutí hlavou.



ilustrace: -es-

Román o knihovně a především o knize: Umberto Eco – *Jméno růže*

Poslední zastavení na našem putování knižním světem povede k románu postmoderního směru. Jeho děj vás zanese do dávného roku 1297, a to na jedno benediktinské opatství v Itálii. Údajně mělo mezi zdejšími mnichy dojít k vraždě, s čímž jsou počátkem obeznámeny i hlavní postavy Vilém z Baskervillu a Adso z Melku. S nimi má pak čtenář jedinečnou možnost vydat se do labyrintu knihovny i jádra spletité středověké filozofie.

Aby čtenář zdolal *Jméno růže*, nebude ale číst jen jeden příběh jako takový, nýbrž se mu během prolétání dějovými linkami otevrou dveře do dalších koutů poznání. V této knize je ukryta celá knihovna, obzvláště se ale zastavuje u jednoho titulu: u druhého dílu Aristotelovy *Poetiky*. Toto fiktivní dílo totiž sehráje důležitou roli, jak v ději, tak myšlenkách celé knihy. Na smích je tu nahlíženo hned z několika úhlů pohledu, jež budete mít možnost pořádně prozkoumat prostřednictvím četných rozhovorů mezi mnichy. A že by měl nakonec mít co do činění i s tou záhadnou vraždou? -md-

Pozvání do Prostoru



Drazí čtenáři, rádi bychom vám představili stručný přehled zajímavých akcí komunitního centra Prostor na následující měsíc. Věřte, že v červnu bude program opravdu nabitý!

čtvrtek 13. 6. 17:00: NEJRADEJI BYCH HO ZABILA aneb Osm žen Richarda Šťastného

vstupné dobrovolné

Repríza autorské detektivní hříčky studentů 3. ročníku SPgŠ Boskovice. Budoucí maturanti z dramatické výchovy pod vedením Moniky Lepkové vytvořili vlastní divadelní příběh o takové normální rodině. Richard Šťastný, fyzik a matematik se na jednu nemůže dopočítat. Kdo měl vlastně důvod jej zabít?

pátek 14. 6. 13:00: Freefall Day & Night

vstupné: 150 Kč

Jahodová open air & indoor party. Dvě stage jako dva řádky zahrádky, na které během jednoho dne a jedné noci vyrostou house, techno a breakbeat. A vy můžete ochutnávat. Vystoupí techno djka INKÄ z ostravské Alliance of Music, brněnské techno duo HardVANILLA, které tvoří djka NIKOALA a dj PETER PEA. Svůj pohled na house music předvedou prostějovští d'n'b djs ze Stoneridez crew – Loopi a Q-Pointer. Sestavu doplní Freefall djs a hosté.

Těšit se můžete na venkovní stage do 2:00 a indoor afterparty, venkovní bar s řemesl-

ným pivem a street food a v Kafe Prostor na speciální jahodové drinky.

čtvrtek 20. 6. 19:00: Jazz jam #12

vstupné dobrovolné

Na červnový jazzový jam přijal pozvání experimentátor a skvělý saxofonista Radim Hanousek! Přijďte si zahrát, pobavit se a zatančit si! Podpořeno z rozpočtu města Boskovice.

úterý 18.6. 19:00: Slam Poetry

doporučené vstupné: 150 Kč

Slam poetry se po dlouhé době vrací do Boskovic! Pětice zkušených performerů předvede to nejlepší ze své tvorby.

sobota 22. 6. 15:00: RapAmbush #3 – Hyny the Kid & Hopsen Clark

doporučené vstupné: 200 Kč

Rap, skate, graffiti, djs, freestyle and friends od odpoledne až do rána. Třetí ročník skate-underground akce RapAmbush, kde vystoupí vítěz rapové soutěže The Mag Wrap Hyny the Kid a lokál boy Hopsen Clark. Podpořeno z rozpočtu města Boskovice.

-md-

Stylistická cvičení

Milí čtenáři, rádi bychom vám představili poslední a mírně dodatečné knižní doporučení. Jedná se o dílo zvané *Stylistická cvičení* francouzského autora Raymonda Queneaua.

V tomto článku ale nebudeme o díle pouze hovořit, poněvadž se jím pokusíme také inspirovat a jeho podstatu převést na stránky tohoto časopisu. Stylistická cvičení jsou postavena na vypravování jednoho příběhu, který je různě variován na základě určitého slohového postupu či lingvistického pravidla, často do vskutku humorných podob. Nechte se proto nyní přenést na jednu z našich četných redakčních rad a poznejte, s čím vším se takový školní časopis při svém vzniku může potýkat.

Exaktně

Psal se pondělí, přesně patnáct hodin a padesát tři minut a na půdě jednoho školského zařízení, mezi čtyřmi zdmi zdejšího bufetu, kde se běžně přes den střetne na stovku párů očí, se zrovna vedla pozoruhodná debata.

U stolu rokovalo pět studentů, kteří o sto šest zapálení do svých řečí natolik ztratili pojem o čase, že ani osm vyučovacích hodin pro ně nepředstavovalo překážku v domluvě svých jistě nezměrně obsáhlých záležitostí.

Co, nebo spíše kdo ale zábranu těmto mladým nadšencům činil, byla jistá osoba, jež celý den křížila mnohými směry první patro. Majíc naprosto jasnou představu o své pracovní době, nehodlala se se studenty nijak dohadovat o předmětu jejich setkání a přesně v patnáct hodin, padesát tři minut a patnáct vteřin stanula ve dveřích, zatímco se z jejich úst vydrala dvě velmi rázná slova: „Tak, mládeži...“

Všecky hlavy se k ní náhle otočily, aby si vyposlechly ještě dodatek sestávající se z dvojnásobku slov prve použitých: „Rozpusťte tu vaši schůzku.“

Epigram

Pár studentů rozhodlo se vydávati časopis,
personál však křičí jenom: „Jak odzvoní, rychle zmiz!“

Ohánět se školním řádem – prapodivné chování,
když redakci *Gaudeamu* uklízečka vyhání!

Prorocky

Až odzvoní konec osmé hodiny, tvé kroky tě zavedou na místo, kde sice najdeš jídlo, ale po jeho zaplacení se již nikdy nedočkáš správného navrácení svého podílu.

Je to nutné k udržení rovnováhy, jež je zase zapotřebí k zajištění míru mezi námi lidmi a bytostmi z podsvětí.

Tam se setkáš s dalšími, jejichž mozky stále ještě nevybouchly z nadměrného množství informací. Vaše konverzace se bude vyvíjet velice dobře. Tak dobře, že ani tikání hodin nepřeruší vaše myšlenkové proudy. Někdo však dnes rovnováhu překazí – bude mu navrácen správný podíl – a brány pekel se tak otevrou.

Uslyšíš dupot, který se bude prolínat každou zdí. Ozvěna kroků se přiblíží a vyvolá v tobě pocit strachu. Do dveří vstoupí démon, jehož slova a zvuk, jakým je pronese, už nikdy nedostaneš z hlavy: „Rozpusťte tu vaši schůzu!“

Aliterace

Převelice pomalu posuvným pohybem pošťuchuje postarší paní pucovací povoz. Posléze pozoruje pár prazvláštně přemýšlejících podivínů. „Proč proboha pořád pracuju,“ pomyslí si.

Popuzeně pokřiví pusu: „Prostopášníci!“ Paní pokřikuje prý právem. „Padejte, parchanti!“ praví pevně.

Podivíni povstanou, potupně projdou po právě pomokřené podlaze. Pochopitelně prchají pryč. Poklízející persona počínajíc posléze prachobyčejně pracovat pak pouze počastuje pospíchající plantážníky potutelným pošklebkem.

Němčinářsky

Na Pondělku setkali se okolo půl čtvrté Studenti v Bufetu. (Tam chází mnoho Lidí přes Den pro.) To bylo po osmé Hodině, ovšem to pro ně znamenalo žádný Problém. Ten ale stal ve chvíli na, protože místní Puc-paní do Dveří právě vešla. Spustila pak se svým Hlasem: „Heraus! Ich muss hier doch Ordnung machen!“ Tak omluvili Studenti se nad tím a zdlouhavě šli z Místnosti vy.

-kolektiv autorů-

Let

Sluneční svit ozáří tvář tvou,
paprsky k nám do ráje Tě zvou.

Do světa plného radosti,
kde každý rád Tě pohostí.

Do světa plného smíchu i svobody,
do světa plného klidu a pohody.

Zde význam svého bytí pochopíš
a osud do svých rukou uchopíš.

Svým uvězněným snům volnost dáš,
pak uvědomíš si, že křídla máš.

Ta nesou Tě nad zem, za horizont, výš a výš,
že je to ta správná cesta, to moc dobře víš.

Tak leť jak ptáče za svou touhou,
leť ve dne, leť i nocí dlouhou.

Leť a snít nepřestávej.

Leť a ani jednou nezaváhej.

-ag-

